

Sisällysluettelo

Esipuhe	3
OSA 1 Projektinjohtorakentamisen ominaisuudet	9
1 Johdanto	9
1.1 Kirjan tarve	9
1.2 Kirjan käsitteistö	10
Projektinjohtorakentamisen käsitteet.....	10
Suunnitelmat	11
Hankinnat	12
Riskikäsitteitä	12
1.3 Rakennushankkeen vaiheet ja tehtävät	14
1.4 Rakentamisen nimikkeistöt	16
1.5 Avoin rakentaminen	20
2 Projektinjohtorakentaminen	23
2.1 Toteutusmuodot ja projektinjohtorakentaminen	23
2.2 Projektinjohtorakentamisen yhteiset ominaisuudet	24
Projektin toteuttaa ammattimainen projektiorganisaatio	25
Johtaminen tapahtuu tilaajan ja projektinjohtototeuttajan yhteistyönä	26
Rakentaminen muodostuu limitetyistä osatoimituksista	26
2.3 Projektinjohtorakentamisen hankeprosessi.....	27
Toteutussuunnittelu, hankinnat ja rakentaminen	29
2.4 Projektinjohtorakentamisen tehtävät	30
3 Projektinjohtorakentamisen muodot	32
3.1 Muotojen jaottelu	32
3.2 Projektinjohtorakennuttaminen	33
3.3 Projektinjohtopalvelu	35
3.4 Projektinjohtourakka	37
3.5 Suunnittele ja rakenna -urakka projektinjohtomenettelyllä (PJSR)	37
3.6 Palkkion sisältö ja maksuperusteet projektinjohtorakentamisessa	39
3.7 Prosessit eri projektinjohtomuodoissa	43
4 Projektinjohtorakentamisen käyttö	45
4.1 Projektinjohtorakentamisen vastaavuus tilaajan tavoitteisiin	45
Aikataulun kireys	45
Aikataulun varmuus	45
Kustannusten taso.....	46
Kustannusten varmuus	46
Suunnitteluratkaisujen laatu	47
Laadun toteutumisen varmuus työmaalla.....	48
Hankkeen joustavuus ja ohjattavuus	48
Tilaajan työmäärä ja vastuut.....	48
4.2 Projektinjohtototeutuksen käyttökohteet	49
Ohjelmaltaan tai ratkaisultaan vaativat kohteet	49
Suuret kohteet.....	49
Noususuhdanne	49

	Tilaajan vähäiset rakennuttamisresurssit	49
	Rutiinikohteet ja pienet hankkeet	50
4.3	Projektinjohtomuodon valinta	50
	Tehtäväryhmät ja yhdistelmät projektinjohtototeutuksessa	52
	Projektinjohtomuodon valinta	52
	Mahdolliset projektinjohtototeuttajat	53
	Maksuperusteet projektinjohtomuodoissa	54
4.4	Projektinjohtotoimitus palvelutuotteena	56
	Projektinjohtopalvelun tuotteistamismahdollisuus.....	59
	Kumppanuutta ja synergiaa tukeva projektinjohtomalli	60
	Osan 1 lukujen 1–4 oleelliset peruslähteet	62
OSA 2 Sopimukset ja kumppanien valinta		64
5	Sopimuskäytäntöjä projektinjohtototeutuksessa	64
5.1	Projektinjohtosopimusten luonne	64
5.2	Projektinjohtototeutuksen sopimusmallit	66
5.3	Projektinjohtopalvelun mallisopimus.....	68
5.4	Projektinjohtourakan mallisopimus	69
	Projektinjohtourakka tavoitebudjetilla	74
5.5	Suunnittele ja rakenna -projektinjohtosopimus (PJSR)	74
5.6	Esisopimus projektinjohtosopimusta varten	77
5.7	Sopimuserimielisyyksien syitä projektinjohtohankkeissa	77
	Suunnitelmien keskeneräisyydestä johtuneet tapaukset	77
	Yhteistoiminnan epäonnistumisesta johtuneet tapaukset	78
	Sopimustekniikan puutteista johtuneet erimielisyydet.....	79
5.8	Sopimuserimielisyyksien ehkäiseminen	79
	Luvun 5 peruslähteet	82
6	Tarjousten hankkiminen ja projektinjohtototeuttajan valinta	84
6.1	Tarjouspyynnöt ja tarjousten hankkiminen	84
	Tarjousten hankinta	84
	Tarjouspyyntöasiakirjat	85
6.2	Projektinjohtototeuttajan valintamenettely.....	86
	Valintamenettelyn ongelmat ja tavoitteet	86
	Valintamenettelyn työkaluja	88
	Hankkeen tavoitteet ja ominaisuudet	89
6.3	Valintakriteerit	92
	Laatukriteerien yleiset periaatteet	92
	Valinta.....	94
	Valinta yksityisissä hankkeissa	100
	Painojen ja yhdistämismenettelyjen simulointi etukäteen	100
6.4	PIPS-valintamenettely.....	101
6.5	Projektinjohtototeuttajan ryhmäkompetenssin arviointi	102
	Tehtäväkompetenssit	103
	Kokemuskompetenssit	103
	Keskinäisen yhteistoiminnan kompetenssi	103
	Luvun 6 peruslähteet	104
OSA 3 Projektisuunnittelu ja hankintojen johtaminen projektinjohtohankkeissa ...		105
7	Projektisuunnittelu ja -ohjaus	105
7.1	Projektisuunnittelu ja ohjaus	105
	Projektin ohjaus ja raportointi	107
7.2	Limitetty, lohkotettu ja vaiheistettu hankeprosessi.....	110

7.3	Hankeaikataulun suunnittelu projektinjohtomalleissa	110
7.4	Projektitiimi, motivointi ja käynnistäminen	112
	Motivointitekijät projektitoiminnassa	113
	Kokousmenettelyt	114
	Tavoitteiden toteutumisen auditointi	117
7.5	Projektinjohtotehtävät rakentamisessa	118
	Rakentamisen ja työmaan johtotehtävät	118
7.6	Vastaan- ja käyttöönotto sekä takuuajan tehtävät	121
	Projektinjohtotehtävät vastaan- ja käyttöönotossa	121
	Projektinjohtotehtävät takuuajana	122
8	Rakennussuunnittelun ohjaus projektinjohtohankkeissa	123
8.1	Suunnittelun ongelmat ja ratkaisut projektinjohtohankkeissa	123
8.2	Suunnittelun organisointi ja sopimukset	124
8.3	Rakennuttajan ja projektinjohtototeuttajan suunnittelun ohjaustehtävät	125
	Suunnittelun ohjaus projektinjohtourakointi-mallissa	127
	Suunnittelun ohjaus projektinjohtopalvelu-mallissa	128
8.4	Suunnittelijoiden erityiset tehtävät projektinjohtohankkeissa	129
	Pääsuunnittelun erityiset tehtävät projektinjohtohankkeissa	129
	ARK-tehtävien erityispiirteet projektinjohtohankkeissa	131
	RAK-tehtävien -erityispiirteet projektinjohtohankkeissa	133
8.5	Hankesuunnitelma projektinjohtomallissa	133
8.6	Ehdotus- ja yleissuunnittelu projektinjohtohankkeissa.....	136
9	Suunnittelun ohjaus toteutussuunnittelussa	140
9.1	Toteutussuunnittelu, hankinnat, rakentaminen	140
9.2	Toteutussuunnitteluvaiheen prosessit	142
9.3	Suunnitelmapaketit	144
9.4	Suunnitelma-aikataulu	145
9.5	Suunnitelmapakettien katselmukset	147
10	Hankinnat projektinjohtototeutuksessa	149
10.1	Hankintastrategia ja hankintajako	149
10.2	Hankintojen muotovalinnat.....	153
10.3	Suunnitelmat toteutussuunnittelun ja hankintojen eri vaiheissa	155
10.4	Suunnitelmien kehittäminen hankintoja suoritettaessa	157
10.5	Hankintojen suoritus	158
11	Talotekniikka projektinjohtototeutuksessa	163
11.1	Talotekniikan ongelmat ja ratkaisut.....	163
11.2	Osapuolten tehtävät talotekniikassa	165
	TATE-suunnittelijoiden erityiset tehtävät projektinjohtototeutuksessa ja avoimessa rakentamisessa	166
11.3	Talotekniikan hanke- ja yleissuunnittelu	167
	TATE hankesuunnittelussa	167
	Talotekniikka ehdotus- ja yleissuunnitteluvaiheessa	171
	Kiinteän perusosan ja muuntuvan tilaosan rajapinta	172
11.4	Taloteknisen suunnittelun ohjaus toteutusvaiheessa	173
	Toteutussuunnitteluvaiheen prosessit	173
	Talotekniset suunnitelmapaketit	173
	Talotekninen suunnitelma-aikataulu	174
	TATE-suunnitelmapakettien katselmukset	175
	TATE-hankintojen muotovalinnat suunnittelun kannalta	176

11.5	Talotekniikan vaiheistettu vastaanotto	178
11.6	Talotekniikan urakkamuodot ja hankintajako	180
	Talotekniikan johtamisurakka	181
	Perinteinen talotekniikan jaettu urakka	181
	Talotekniikan osaurakointi	182
	Talotekniikan teknisten ratkaisujen urakka ja tuoteosakauppa	182
	Talotekniikka osana tilaurakkaa	184
11.7	Talotekniikan hankintajako johtamisurakassa	184
	SUKE-sarjan peruslähteet osan 3 lukuihin 7–11	188
OSA 4 Riskienhallinta ja yhteisvastuumuodot		192
12	Riskienhallinta projektinjohtohankkeissa	192
12.1	Riskienhallinnan merkitys ja teoreettinen pohja	192
	Riskienhallinnan teoreettinen perusta	192
12.2	Projektinjohtototeutuksen erityispiirteet riskienhallinnassa	194
	Projektisuunnittelu	194
12.3	Projektinjohtototeutuksen erityiset riskiominaisuudet.....	194
	Projektinjohtototeutuksen edellyttämä yhteistoiminta ja sen aiheuttamat riskit.....	195
	Keskeneräiset suunnitelmat ja niistä aiheutuva riski	195
	Rakennustyön pilkkomisesta aiheutuva riski	196
12.4	Tilaaajan projektiriskien hallinta	196
	Tilaaajan tavoitteet ja riskienhallinta.....	196
	Vaatimukset tarjouspyyntöön.....	197
	Tarjouksien vertailu	197
12.5	Projektinjohtototeuttajan riskienhallinta	198
	Projektinjohtototeuttajan riskienhallintajärjestelmä	198
	Riskitarkastelu	198
12.6	Riskienhallinnan kokousmenettelyt	199
12.7	Riskienhallinnan työkaluja	200
	”PjRi-riskityökalupakki”	200
	Systemaattinen riskinhallintaprosessi	201
	Riskien tunnistusmenetelmiä	201
	PjRi-kysymysmenettely	202
	Riskiprofiilin laatiminen	203
	Arviointimenetelmiä	203
	Vastatoimet	204
	Luvun 12 peruslähteet.....	208
13	Yhteisvastuumuodot	210
13.1	Yhteisvastuumuodot	210
13.2	Projektiallianssi	212
13.3	Projektiallianssin vaiheet	214
13.4	Allianssikumppanien hankinta	214
	Hankinnan valmistelu.....	215
	Hankintailmoitus	217
	Tarjoajien valinta	218
	Neuvottelut tarjoajien kanssa	218
	Lopullinen tarjouspyyntö	218
	Kumppanin valinta	219
13.5	Allianssin sopimustekniikka.....	219
13.6	Kehitysvaihe allianssissa	220

13.7	Toteutusvaiheen erityispiirteitä allianssissa	222
13.8	Jälkivastuvaihe	224
13.9	Projektiallianssin kustannus-, laajuus- ja riskienhallinta.....	224
	Tavoitekustannusmenettely	224
13.10	Kustannusten korvaaminen ja kaupallinen malli	226
13.11	Muutosten hallinta alliansseissa	229
13.12	Projektiallianssin laadunhallinta	230
13.13	Projektiallianssin sopimusten ja hankintojen hallinta	231
13.14	Projektiallianssin organisaatio ja henkilöstöjohtaminen	231
13.15	Projektiallianssin raportointi	233
13.16	Allianssiurakan yksinkertaistaminen ja projektinjohtourakan laajentaminen	233
	Luvun 13 oleelliset lähteet	235

Liitteet

1	Yhteistoiminta- ja yhteispalkkiosopimus	237
2	Suunnittelun koordinointisopimus	239
3	Koordinoitipaketit	243
4	RT 103017 Projektinjohtourakkasopimuksen laatiminen tavoite- ja kattohinnalla. Talonrakennustyö	245
5	RT 103018 Projektinjohtourakan tehtäväluettelo	273
6	RT 10-11081 Projektinjohtototeutuksen riskienhallinta. Ohje projektinjohto- hankkeen tilaajalle ja toteuttajalle	285
7	RT 10-11082 Projektinjohtototeutuksen riskienhallinta. Riskienhallinnan työkaluja	301